

ΙΩΑΝΝΑ ΓΚΡΕΚ

Αισθητικά Προβλήματα από Ενδοκρινολογικά Νοσήματα

Β' ΕΚΔΟΣΗ

Από την Ενδοκρινολογική Κλινική του Ειδικού
Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «ΜΕΤΑΞΑ»
Διευθυντής: Δρ Φ. Καλδρυμίδης

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΕΒΗΤΑ
medical art

**ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ**

ΕΥΔΟΣΕΣ 2013

Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Αρ. εισ. 80531

Από την Ενδοκρινολογική Κλινική
του Ειδικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «ΜΕΤΑΞΑ»
Διευθυντής Δρ Φ. Καλδρυμίδης

Αισθητικά Προβλήματα από Ενδοκρινολογικά Νοσήματα

Ιωάννα Γκρεκ

*Επίκουρη Καθηγήτρια της Αισθητικής και Κοσμητολογίας,
ΤΕΙ Αθηνών*

Β' Έκδοση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
MBHTA
medkal art
ΑΘΗΝΑ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΝΔΟΚΡΙΝΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ

Ιωάννα Γκρεκ

Copyright © 2005 ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ

Επιμέλεια–Παραγωγή–Κεντρική Διάθεση:

ΒΗΤΑ Ιατρικές Εκδόσεις ΜΕΠΕ

Αδριανείου 3, 115 25 Αθήνα

Τηλ. 210-67 14 371 – 67 14 340, FAX: 210-67 15 015

E-mail: BetaMedArts@hol.gr

www.betamedarts.gr

EN ISO 9001:2000

ISBN: 960-8071-83-6

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή εν όλω ή εν μέρει ή περιληπτικά, κατά παράφραση ή διασκευή του παρόντος έργου με οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσεως ή άλλως πως, σύμφωνα με το Ν. 2121/1993 και τους λοιπούς κανόνες ημεδαπού και διεθνούς δικαίου, χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Στη γλυκειά μου κόρη Βανέσσα

...Το ακόντιο όλο και πιο υψηλά, όλο και πιο μακριά...

...«Το ιδανικό μου δεν είναι να ζήσω ευτυχισμένος,
αλλά να εργασθώ, να δράσω, να δημιουργήσω,
να κάνω κάτι αντάξιο ενός ανθρώπου ηθικού και δυνατού»...

Γ.Ν. Παπανικολάου

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Φ. ΚΑΛΔΡΥΜΙΔΗ	11
ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο	
ΟΡΜΟΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΗΣ ΕΦΗΒΕΙΑΣ	
ΚΑΙ Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ	17
Φυσιολογική έναρξη της εφηβείας στα κορίτσια	17
<i>Η εμφάνιση της ήβης κλινικά</i>	19
<i>Αδένες του δέρματος</i>	20
<i>Πρώιμη ήβη</i>	20
Καθυστερημένη ήβη	23
<i>Αναστολή της ήβης</i>	23
Διαταραχές του κύκλου	24
<i>Ανωμαλίες ωοθηκικής λειτουργίας</i>	24
<i>Έμμηνη ρύση</i>	26
<i>Διαταραχές ωοθηκικής λειτουργίας</i>	26
<i>Πρωτοπαθής αμηνόρροια με έλλειψη μαστών</i> <i>και με κοντό ανάστημα</i>	29
<i>Πρωτοπαθής αμηνόρροια με έλλειψη μαστών, υπερτρίχωση</i> <i>και μέτριο ανάστημα</i>	29
<i>Πρωτοπαθής αμηνόρροια με κανονική ανάπτυξη μαστών</i>	30
<i>Κανονικοί μαστοί και πρωτοπαθής αμηνόρροια</i>	31
<i>Κανονική ανάπτυξη μαστών και πρωτοπαθής αμηνόρροια</i>	31
<i>Αθλητισμός και υποθαλαμική δυσλειτουργία</i>	32
<i>Δευτεροπαθής αμηνόρροια</i>	33
<i>Δευτεροπαθής αμηνόρροια λόγω υποφυσιακής βλάβης</i>	34
<i>Δευτερογενής αμηνόρροια λόγω ωοθηκικής βλάβης</i>	35
<i>Δευτερογενής αμηνόρροια από βλάβες ενδομητρίου</i>	35
<i>Νοσήματα και νόσοι ενδοκρινών αδένων</i>	35
<i>Αραιομηνόρροια</i>	35
<i>Ολιγοϋπομηνόρροια</i>	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΔΑΣΥΤΡΙΧΙΣΜΟΣ	39
Γενικά περί υπερτριχώσεως-δασυτριχισμού	39
<i>Υπερτρίχωση και δασυτριχισμός</i>	40
<i>Εμβρυολογία της τρίχας</i>	42
<i>Μηχανισμός δράσης ανδρογόνων σε κυτταρικό επίπεδο</i>	45
<i>Φυσιολογία παραγωγής ανδρογόνων από τα επινεφρίδια και τις ωοθήκες</i>	50
Υπερανδρογοναιμία	52
<i>Έκκριση των ανδρογόνων στη γυναίκα</i>	52
<i>SHBG, ο ρόλος της στην υπερανδρογοναιμία</i>	57
<i>Δέρμα και ανδρογόνα</i>	61
<i>Δασυτριχισμός και εμμηνόπαυση</i>	67
<i>Διαγνωστική εκτίμηση του δασυτριχισμού</i>	67
<i>Φάρμακα που προκαλούν υπερτρίχωση</i>	80
<i>Η θεραπευτική αντιμετώπιση του δασυτριχισμού</i>	84

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο**ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ ΤΡΙΧΟΦΥΪΑ**

<i>Αισθητική αντιμετώπιση δασυτριχισμού (ιδιοπαθούς ή και ορμονοεξαρτώμενου)</i>	93
<i>Ηλεκτροχειρουργική θεραπεία</i>	93
<i>LASER</i>	104

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΠΑΘΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΟΔΕΥΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΥΠΕΡΑΝΔΡΟΓΟΝΑΙΜΙΑ	115
<i>Σύνδρομο πολυκυστικών ωοθηκών (ΣΠΩ)</i>	115
<i>Συχνότητα ΣΠΩ</i>	116
<i>Συγγενής υπερπλασία επινεφριδίων (ΣΥΕ)</i>	126
<i>Σύνδρομο Cushing</i>	132
<i>Νόσος του Addison (Πρωτογενής φλοιοεπινεφριδική ανεπάρκεια)</i>	140
<i>Ακμή</i>	142

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

ΚΛΙΜΑΚΤΗΡΙΟ-ΕΜΜΗΝΟΠΑΥΣΗ	155
<i>Προεμμηνορρυσιακό σύνδρομο</i>	155

Κλιμακτήριο-εμμηνόπαυση: ορμονικές αλλαγές στη μέση ηλικία της γυναίκας	156
Διατροφικές αλλαγές και εμμηνόπαυση	161
Θεραπεία	163

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ	165
Αυξητική ορμόνη (ο ρόλος της στην παχυσαρκία)	170

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΑΣΤΟΥΣ	177
Ινοκυστική μαστοπάθεια	177
Συμπτώματα εκδήλωσης της ινοκυστικής μαστοπάθειας	180
Κλινική διάγνωση	180
Εργαστηριακή διάγνωση	183
Εγχειρητική διάγνωση	183
Διαφορική διάγνωση	183
Θεραπεία	183
Γυναικομαστία	186

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο

ΔΙΑΒΗΤΙΚΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ	189
Δερματικές εκδηλώσεις του διαβήτη	190

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9ο

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΕΚΚΡΙΣΕΩΣ ΟΡΜΟΝΩΝ	197
Διαταραχές της λειτουργίας της υποφύσεως	197
Μεγαλακρία	200
Αιτιολογία	200
Κλινική εικόνα	200
Διάγνωση	205
Θεραπεία	206
Διαταραχές της λειτουργίας του θυρεοειδή	206
Υποθυρεοειδισμός	206
Υπερθυρεοειδισμός	212

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10ο

ΟΣΤΕΟΠΟΡΩΣΗ	215
<i>Αιτιολογία</i>	216
<i>Συμπτωματολογία</i>	218
<i>Διάγνωση</i>	219
<i>Θεραπεία</i>	220
Υπερπρολακτιναιμία	220
<i>Συμπτωματολογία–Κλινικές εκδηλώσεις</i>	221
<i>Διάγνωση</i>	221
<i>Θεραπεία</i>	222
<i>Υπερτρίχωση και υπερπρολακτιναιμία</i>	222
 ΑΓΓΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	 223
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	237
ΕΙΔΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	239

Πρόλογος

Είναι τιμή για μένα να προλογίσω το ωραίο, μοναδικό και αξιόλογο αυτό βιβλίο της Καθηγήτριας κας Ιωάννας Γκρεκ, η οποία ακατάπαυστα καθόλη την εικοσαετία που την γνωρίζω προσπαθεί να δημιουργήσει πάντοτε κάτι περισσότερο καλύτερο για να το δώσει μετά την ολοκλήρωσή του στους νεότερους συναδέλφους τους οποίους και εκπαιδεύει, εκπαιδευόμενη συνεχώς η ίδια στα ενδοκρινολογικά αίτια τα οποία προκαλούν αισθητικές διαταραχές στον ανθρώπινο οργανισμό.

Στο καινούργιο της βιβλίο, η κα Ιωάννα Γκρεκ περιγράφει αναλυτικά τα αισθητικά προβλήματα τα οποία προκύπτουν από ενδοκρινολογικές διαταραχές ή παθήσεις και με ιεράρχηση αναλόγως της σπουδαιότητας και της συχνότητας εμφάνισης.

Το βιβλίο αυτό βοηθά με την αναλυτική περιγραφή του και τις χαρακτηριστικές φωτογραφίες του στη γνώση και στην κατανόηση του δημιουργού αιτίου των ενδοκρινολογικών αισθητικών διαταραχών έτσι ώστε να αποτελέσει απαραίτητο εργαλείο των σπουδαστών των ΤΕΙ για τη σωστή ως προς τα όρια και την ηθικά δεοντολογική εξάσκηση του λειτουργήματος-επαγγέλματος των στη συνέχεια μετά την αποφοίτησή των.

Με το σκεπτικό αυτό, η κα Ιωάννα Γκρεκ προσπαθεί να δώσει τη γνώση και να εμπνεύσει τη συνέπεια για τη σωστή άσκηση της αισθητικής, αξίες οι οποίες αποτελούν σοβαρό λειτούργημα και πρέπει να αντιμετωπίζονται με σεβασμό.

Το να γράφει κανείς ένα επιστημονικό βιβλίο στη χώρα μας με ειδικό περιεχόμενο, για περιορισμένους αποδέκτες πάνω σε ένα αντικείμενο προϋποθέτει τόλμη και πολλές θυσίες.

Εύχομαι, χωρίς να αμφιβάλλω, η προσπάθειά της και το επικοινωνιακό της έργο να συνεχισθεί. Της αξίζει κάθε έπαινος και βοήθεια για ό,τι προσπαθεί.

Δρ Φίλιππος Καλδρυμίδης

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 2005

Πρόλογος

Τα «αισθητικά προβλήματα από ενδοκρινολογικά νοσήματα» αποτελούν προσπάθεια της συγγραφέως να ανανεώσει στο πλαίσιο ενός βιβλίου την τεράστια πρόοδο που έχει γίνει τα τελευταία χρόνια στον τομέα της Αισθητικής και Κοσμητολογίας, η οποία θα αποτελέσει και τη βάση για τις κατακόρυφες μελλοντικές εξελίξεις του αντικειμένου στη δεκαετία του 2000.

Είναι τιμή και ιδιαίτερη χαρά μου το ότι μου ζητήθηκε να κατευθύνω την «ανανέωση» ενός τόσο σημαντικού βιβλίου της ειδικότητάς μας που θα εξακολουθεί να ενημερώνει και να επιμορφώνει τους συναδέλφους μας στη νέα του μορφή.

Στην έκδοση αυτή η σχεδιαστική μορφή του βιβλίου αποβλέπει στην παρουσίαση των κεφαλαίων με τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνεται η μελέτη των περιπτώσεων κατά σειρά συχνότητας και αιτιάσεων τόσο για το φοιτητή όσο και για το συνάδελφο, όπως η σημειωτική συμπεριφορά της ήβης (κυρίως στα κορίτσια), του δασυτριχισμού-παθολογικής τριχοφυΐας, των παθήσεων όπου συναντάται η υπερανδρογοναιμία, του προεμμηνορυσιακού συνδρόμου-κλιμακτηρίου, εμμηνόπαυσης, των προβλημάτων από τους μαστούς, του διαβητικού συνδρόμου, των διαταραχών της έκκρισης των ορμονών της υποφύσεως καθώς και της οστεοπορώσεως.

Στόχος της συγγραφέως ήταν να δημιουργήσει ένα βιβλίο που όχι μόνο θα ταίριαζε στις ανάγκες του φοιτητή και της φοιτήτριας της Αισθητικής και Κοσμητολογίας, αλλά που θα μπορούσε να τον/την συντροφεύει κατά την πρακτική άσκηση του επαγγέλματός του/της. Και, επειδή... «η χειρουργική της ομορφιάς δεν είναι και χειρουργική της ψυχολογίας» ο αισθητικός οφείλει να κατέχει τις στοιχειώδεις γνώσεις «αποκωδικοποίησης» που ενδεχομένως να υποκρύπτουν τα αισθητικά προβλήματα, προκειμένου να υπάρχει αρμονία και συνεργασία με άλλες ειδικότητες.

Στο βιβλίο αυτό γίνεται προσπάθεια για τη μελέτη αποκωδικοποίησης της νοσηματικής πολυγλωσσίας του δέρματος όπως υπογραμμίζει ο Καθηγητής της Δερματολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Δρ Ιωάννης Χατζής και έχει σκοπό να αναλύσει τη βαθύτερη έννοια των διαφόρων αισθητικών προβλημάτων που αποτυπώνονται στο δέρμα επισημαίνοντας άλλοτε πως το πρόβλημα αφορά το ίδιο το δέρμα, άλλοτε τη διαταραγμένη σχέση του με το περιβάλλον, άλλοτε πως η πραγματική αιτία αποτελεί σύμπτωμα ύπαρξης εσωτερικής νόσου άλλοτε αντίδρασης προς κάποια κοσμητική ή φαρμακευτική αγωγή, κληρονομούμενη προδιάθεση ή διαταραχή, ή άλλοτε συνιστά αντίδραση στην παρουσία κάποιας ενδοκρινοπάθειας. Με την έννοια αυτή τα αισθητικά προβλήματα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως «μηνύματα» διαταραχής μεγάλης διαγνωστικής σημασίας όχι μόνο όσον αφορά στην υγεία του δέρματος αλλά και σ' ολόκληρο τον οργανισμό.

Τα «διαγνωστικά» μηνύματα και η αποκωδικοποίηση της «νοσηματικής» αυτής συμπεριφοράς και πολυγλωσσίας των αισθητικών προβλημάτων (π.χ. δερματικές ραβδώσεις, παθολογική τριχοφυΐα, διαταραχές σωματικού βάρους, κ.ά.), αξιοποιούνται με σκοπό την εφαρμογή στην πράξη της άμεσης κατεύθυνσης για έγκαιρη και έγκυρη διάγνωση.

«Τα αισθητικά προβλήματα από ενδοκρινολογικά νοσήματα» (στο πλαίσιο της αναγνώρισης) είναι «λόγος», είναι «μετάφραση», άλλωστε όπως επιτυχημένα έχει λεχθεί η ρυτίδα είναι σημειωτικά λειτουργική μονάδα και αποτελεί έκφραση ψυχής. Η κύρια νόσος εκδηλώνεται στο δέρμα και το αισθητικό πρόβλημα αποτελεί σημείο και εικονικό μήνυμα.

Στα αισθητικά προβλήματα που αποτυπώνονται στο δέρμα, μπορεί κανείς να αναγνωρίσει διαταραχές του παρελθόντος, διαταραχές του παρόντος, προαναγγελία μελλουμένων ή και συμπαράσταση («συμπάσχει») όταν τα εσωτερικά όργανα νοσοούν.

Η εργασία αυτή εξακολουθεί να εμφορείται από τις αρχές και τους στόχους που διατυπώθηκαν στο πρώτο βιβλίο του 1992, στόχοι οι οποίοι αποτελούν συγγραφικό πιστεύω και έχει ως αντικειμενικό σκοπό να βοηθήσει το φοιτητή και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο να αποκτήσει, μαζί με τις βασικές γνώσεις, την ικανότητα να «αναγνωρίζει» στα αισθητικά προβλήματα του δέρματος την υποκρυπτόμενη διαταραχή, έτσι όπως φωτίζονται από τη σύγχρο-

νη επιστήμη της Αισθητικής και Κοσμητολογίας, και να παρακολουθεί τη μελλοντική τους επίλυση.

Για τη μελέτη του προβλήματος του δασυτριχισμού, έχουν αξιοποιηθεί αποσπάσματα και βιβλιογραφικά δεδομένα, ως εξαιρετικά ενδιαφέροντα, από τις εργασίες των Α.Δ. Αδαμόπουλου, Μ.Α. Μπατρίνου, Φ. Χαρσούλη και Γ. Κρεατσά. Τις εργασίες αυτές τις θεωρώ απαραίτητες στη συγγραφή κάθε πονήματος που θα έχει συναφές θέμα. Η βοήθεια που μου προσέφεραν στη μελέτη του ζητήματος με το οποίο ασχολούμαι τους προσδίδει αυτονόητα το χαρακτηρισμό της ειδικής βιβλιογραφίας.

Χωρίς περιπτώσεις και μετά από αυστηρή και κριτική επιλογή των δεδομένων, μεγάλη βοήθεια στη διαμόρφωση απόψεων της συγγραφής και αξιολόγησης των δεδομένων της διεθνούς αλληλογραφίας, υπήρξε η εξέταση, διερεύνηση και παρακολούθηση από την ίδια τη συγγραφέα, με την καθοδήγηση, σοφία και υποστήριξη των ιατρών της Ενδοκρινολογικής Κλινικής του Ειδικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «Μεταξά». Τα περιστατικά αυτά αφορούσαν στις παραπάνω ιδιαιτερότητες «αποκωδικοποίησης» ενδοκρινοπαθειών σε ασθενείς που προσήλθαν στα εξωτερικά ιατρεία της Ενδοκρινολογικής Κλινικής του Ειδικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «Μεταξά» κατά τα τελευταία είκοσι χρόνια (από το 1984). Συνεργασία εποικοδομητική είχα και με την κα Μαρία Γκρεκ τελειόφοιτο της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με την οποία συνεργυήσαμε και «συζητήσαμε» θέματα που αφορούν στη σημειωτική συμπεριφορά της ήβης.

Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στις φωτογραφίες που συνοδεύουν το κείμενο. Οι φωτογραφίες των ασθενών διαλέχτηκαν από το προσωπικό αρχείο της συγγραφέως κατά τρόπο ώστε κάθε κεφάλαιο να υποβοηθείται και να συμπληρώνεται η κλινική περιγραφή του κειμένου με έγχρωμες εικόνες για την καλύτερη απόδοση περιγραφικών λεπτομερειών. Η συγγραφέας έχει βαθιά πίστη στη διδακτική χρησιμότητα της περιγραφικής λεπτομέρειας των εικόνων προκειμένου τα «διαγνωστικά μηνύματα» να αποτελούν και την καλύτερη μετάφραση του «λόγου» του δέρματος.

Η υγιής σημειωτική του δέρματος, και κυρίως στην εφηβική ηλικία για την οποία η συγγραφέας επίσης έχει δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αποτελεί και την αφετηρία της συμβολής στην ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και της θετι-

κής εικόνας του εαυτού μας. Αν και ορισμένα αισθητικά προβλήματα μπορεί να είναι μικρής σημασίας και να στερούνται επιπλοκών, γεγονός είναι ότι μπορεί να γίνουν ιδιαίτερα σοβαρά και να δημιουργήσουν σημαντικά ψυχολογικά προβλήματα αλλά και λειτουργικές μειονεξίες.

Η έγκυρη και έγκαιρη «αποκωδικοποίηση» του αιτίου με συνετή εφαρμογή της κατάλληλης μεθόδου αισθητικής αποκατάστασης μπορεί να έχει θεαματικά αποτελέσματα αποτρέποντας μια ζωή με δυσμορφία και ψυχολογικά προβλήματα.

Πριν και πάνω απ' όλους θα ήθελα να ευχαριστήσω το Δρ Φίλιππο Καλδρυμίδα, Παθολόγο-Ενδοκρινολόγο, Διευθυντή της Ενδοκρινολογικής Κλινικής του Ειδικού Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Πειραιά «Μεταξά», που μου έκανε την ιδιαίτερη τιμή να προλογίσει το βιβλίο αυτό, ενισχύοντας με το επιστημονικό του κύρος και τις ιατρικές του γνώσεις την εργασία μου.

Ευχαριστώ θερμά και τον αρχικό πυρήνα των υποστηρικτών της προσπάθειας αυτής, τους φοιτητές της Αισθητικής και Κοσμητολογίας του ΤΕΙ Αθηνών για τη σημαντική βοήθειά τους όσον αφορά στην αναζήτηση και επιμονή καταγραφής των όσων διδάσκονταν και παρακολουθούσαν κατά τις επισκέψεις τους στο νοσοκομείο.

Τέλος σ' ένα βιβλίο το οποίο έχει να κάνει τόσο πολύ και με την ιερότητα του θηλυκού στοιχείου, θα αποτελούσε αδικαιολόγητη παράλειψή μου αν δεν ανέφερα τις δύο εκπληκτικές γυναίκες που παίζουν τόσο σημαντικό ρόλο στη ζωή μου, τις κόρες μου Βανέσσα και Μαρία γιατί αποτελούν πηγή έμπνευσης στη ζωή και στην εργασία μου, όπως επίσης και στο σύζυγό μου Αλέξανδρο για την ανοχή και αντοχή του χρόνια τώρα.

Όχι από τυπικότητα, αλλά από ενδόμυχη προσαγή εδώ, ευχαριστώ και την εκδότρια κα Νατάσσα Βασιλάκου για την επιμέλεια της έκδοσης αυτής.

Ιωάννα Γκρεκ

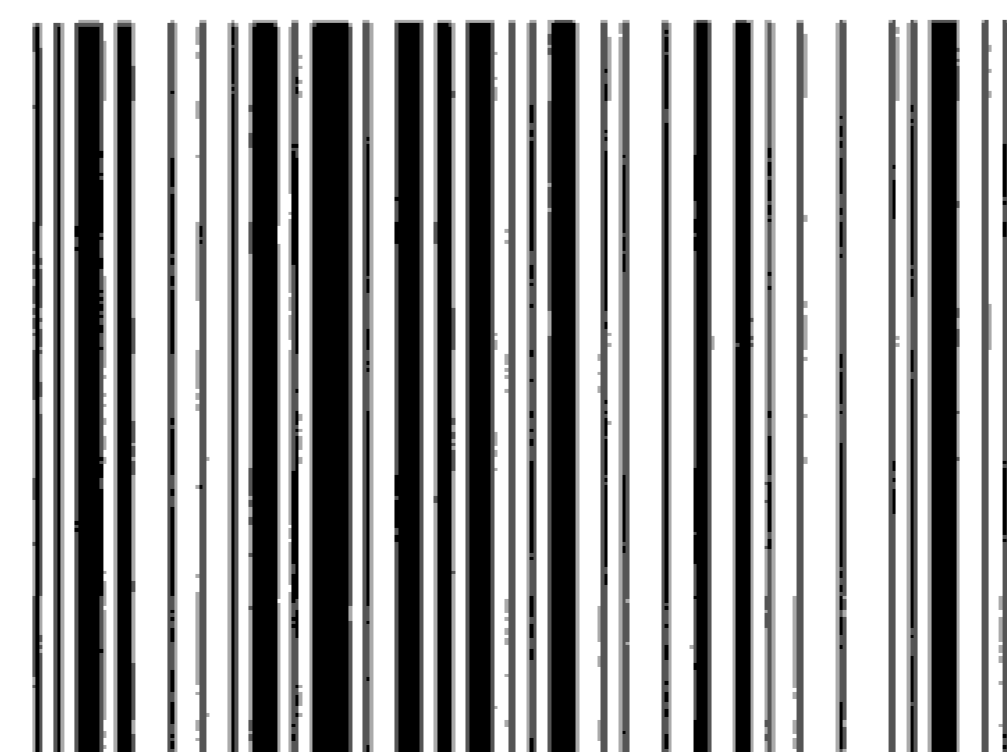
Ορισμένα από τα συνήθη αισθητικά προβλήματα (δερματικές ραβδώσεις, παθολογική τριχοφυΐα, ακμή, διαταραχές σωματικού βάρους κ.ά.) μπορούν να θεωρηθούν ως μηνύματα διαταραχής της υγείας όχι μόνο του δέρματος, αλλά και ολόκληρου του οργανισμού, με μεγάλη διαγνωστική αξία.

Η αποκωδικοποίησή τους μπορεί να συμβάλει στην έγκαιρη και έγκυρη διάγνωση υποκρυπτόμενης ενδοκρινολογικής ή άλλης νόσου.

Στην κατεύθυνση αυτή, καθοριστικός μπορεί να είναι ο ρόλος του αισθητικού, ο οποίος οφείλει να κατέχει στοιχειώδεις γνώσεις Ιατρικής, αλλά και να παρακολουθεί αδιάλειπτα τη ραγδαία πρόοδο που σημειώνεται κατά τα τελευταία χρόνια στον τομέα της Αισθητικής και Κοσμητολογίας.

Το βιβλίο αυτό συνοψίζει τη σύγχρονη γνώση του χώρου, αναλύοντας τις βαθύτερες αιτίες των διαφόρων αισθητικών προβλημάτων που εμφανίζονται στο δέρμα, οι οποίες μπορούν να αποδοθούν σε διαταραγμένη σχέση με το περιβάλλον, σε ύπαρξη εσωτερικής νόσου, σε αντίδραση σε κάποια κοσμητική ή φαρμακευτική αγωγή, σε κληρονομική προδιάθεση ή διαταραχή ή τέλος, στην παρουσία κάποιας ενδοκρινοπάθειας.

ISBN 960-8071-83-6

9 789608 071834 >